

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК РЕГІОНІВ: ДІАГНОСТИКА ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ

ИННОВАЦИОННОЕ РАЗВИТИЕ РЕГИОНОВ: ДИАГНОСТИКА И СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF REGIONS: DIAGNOSIS AND CURRENT TRENDS

Анотація Проаналізовано розподіл підприємств за типами інноваційної діяльності. Розглянуто розподіл інноваційно активних підприємств за регіонами. Визначено, що проблема інноваційного розвитку регіонів залишається однією із складних як на регіональному, так і на державному рівні.

Аннотация. Проанализировано распределение предприятий по типам инновационной деятельности. Рассмотрено распределение инновационно активных предприятий по регионам. Определено, что проблема инновационного развития регионов остается одной из сложных как на региональном, так и на государственном уровне.

Abstract. It analyzes the distribution of enterprises by type of innovation activity. Consider sharing innovation active enterprises by region. Determined that the issue of innovative regional development remains one of the challenging both the regional and the national level.

Сучасні виклики, що постають перед регіонами України, зумовлюють необхідність пошуку інноваційних підходів до формування нової регіональної політики, модернізації системи управління регіональним розвитком.

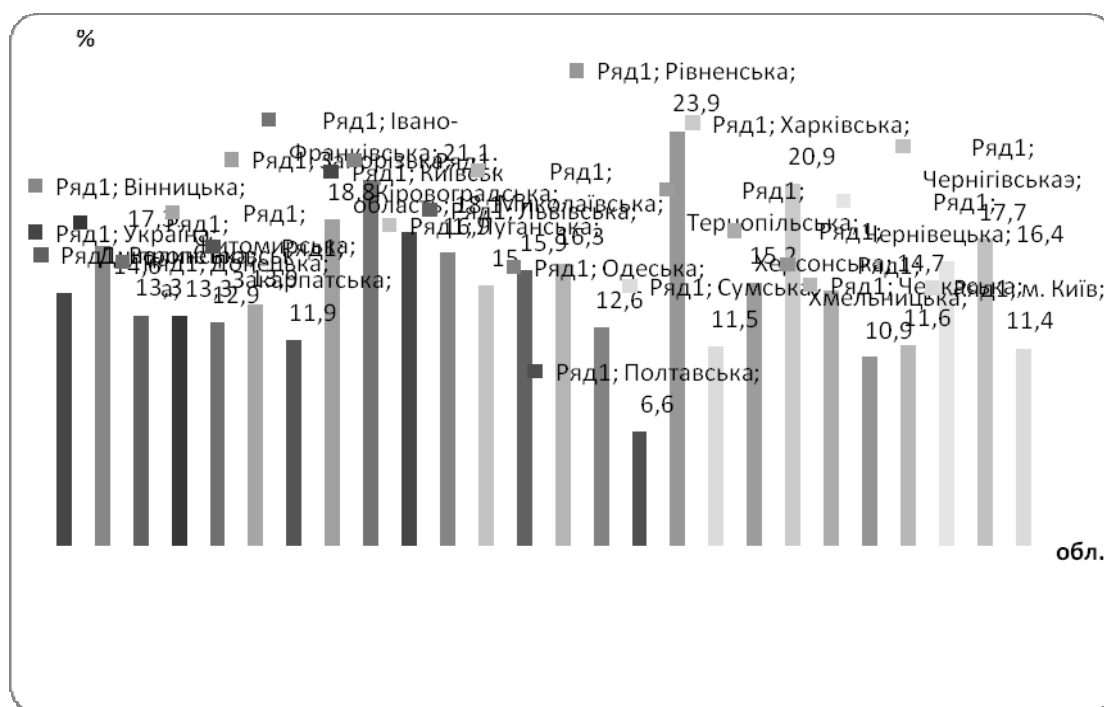
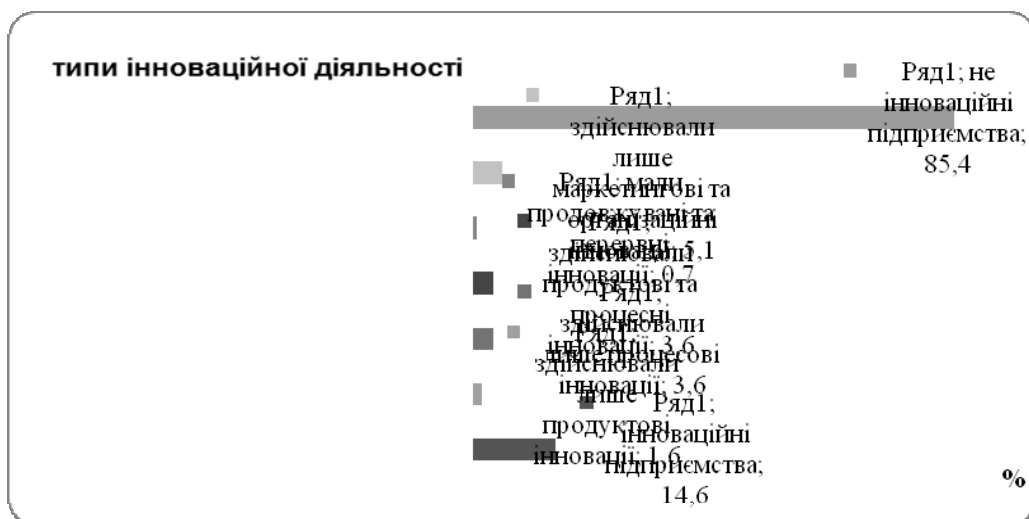
Серед інновацій, що сприяють активізації регіонального розвитку, значну роль відіграє використання потенціалу та переваг міжрегіонального співробітництва, що сприяє розвитку внутрішнього ринку, посилює економічну та соціальну єдність країни. Інноваційний складник міжрегіонального співробітництва зорієнтований на синергетичний ефект: досягнення стабільного, збалансованого соціально-економічного розвитку на загальнонаціональному рівні завдяки підвищенню конкурентоспроможності регіонів. За рахунок реалізації спільних (міжрегіональних) проектів у сфері виробництва, послуг, інфраструктурного забезпечення поліпшується соціально-економічна ситуація в регіонах, зокрема посилюється економічна взаємодія проблемних (старопромислових, сільських, віддалених) територій з регіонами-лідерами; вирівнюються диспропорції регіонального розвитку; створюються можливості для оволодіння новими, раніше незадіяними ресурсами розвитку. Нові можливості відкриває для України міжнародне міжрегіональне співробітництво на рівні транскордонної, транснаціональної та міжрегіональної кооперації з країнами-сусідами.

Більшість регіонів України сьогодні характеризується розбалансованою структурою економіки, високим рівнем зношеності основних виробничих фондів місцевого виробничого комплексу; технологічною відсталістю системо-формуєчих виробництв, низькою ефективністю використання наявного на місцевому рівні ресурсного потенціалу. Такі характеристики регіонального розвитку, по-перше, посилюють залежність соціально-економічної ситуації в регіонах від хаотичних кон'юнктурних коливань, нестабільності зовнішньоекономічної ситуації; по-друге, зменшують мотивацію регіонів до нарощування внутрішніх ресурсів розвитку через неефективність системи їх перерозподілу та використання; по-третє, формують і консервують цикл екстенсивного типу регіонального розвитку, що негативно позначається на конкурентоспроможності національної економіки в цілому.

Упродовж 2012—2014 рр. частка підприємств, які займалися інноваційною діяльністю, за видами економічної діяльності регіону становила 14,6 %, у т.ч. здійснювали технологічні інновації — 9,5 % (5,2 % — продуктові та 7,2 % — процесові), нетехнологічні — 8,6 % (4,7 % — організаційні та 6,4 % — маркетингові), що розглянуті на рис. 1.

Щодо напрямів інноваційної діяльності підприємств України, то майже три чверті підприємств із технологічними інноваціями придбали машини, обладнання та програмне забезпечення для виробництва нових або значно поліпшених продуктів і послуг. Понад чверть із них здійснювали діяльність для запровадження нових або суттєво вдосконалених продуктів і процесів, таку як техніко-економічне обґрунтування, тестування, розробка програмного забезпечення для поточних потреб, технічне оснащення, організація виробництва тощо. Кожне п'яте підприємство проводило навчання та підготовку персоналу для розроблення і/або впровадження ними нових або значно вдосконалених продуктів і процесів (рис. 2).

* ГУДИМА Олександр Петрович / Олександр ГУДИМА / Alexander GUDIMA - аспірант ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», e-mail: Sasha_gudima@i.ua

Розрахункові дані дозволяють стверджувати, що впровадження прогресивних технологічних процесів у промисловості та освоєння нових видів в Україні на фоні загального спаду набуло ще й тенденції значного занепаду в регіонах крім м. Києва та деяких промислово розвинутих областей східної України.

Таким чином, проблема інноваційного розвитку регіонів залишається однією із складних як на регіональному, так і на державному рівні. Серед основних причин, що стримують розвиток інноваційного напрямку, — нестабільна економічна ситуація, нестача інвестиційних коштів, недосконалість системи управління інноваційною діяльністю в регіоні. У даній ситуації зростає роль держави, яка повинна створити сприятливий клімат для реалізації моделі інноваційного розвитку регіонів.

Література

1. Інноваційні підходи до регіонального розвитку в Україні: аналіт. доп. / С. О. Біла, Я. А. Жаліло, О. В. Шевченко, В. І. Жук [та ін.]; за ред. С. О. Білої. — К. : НІСД, 2011. — 80 с.
2. Офіційний сайт Державної статистичної служби України — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publnauka_u.htm.